

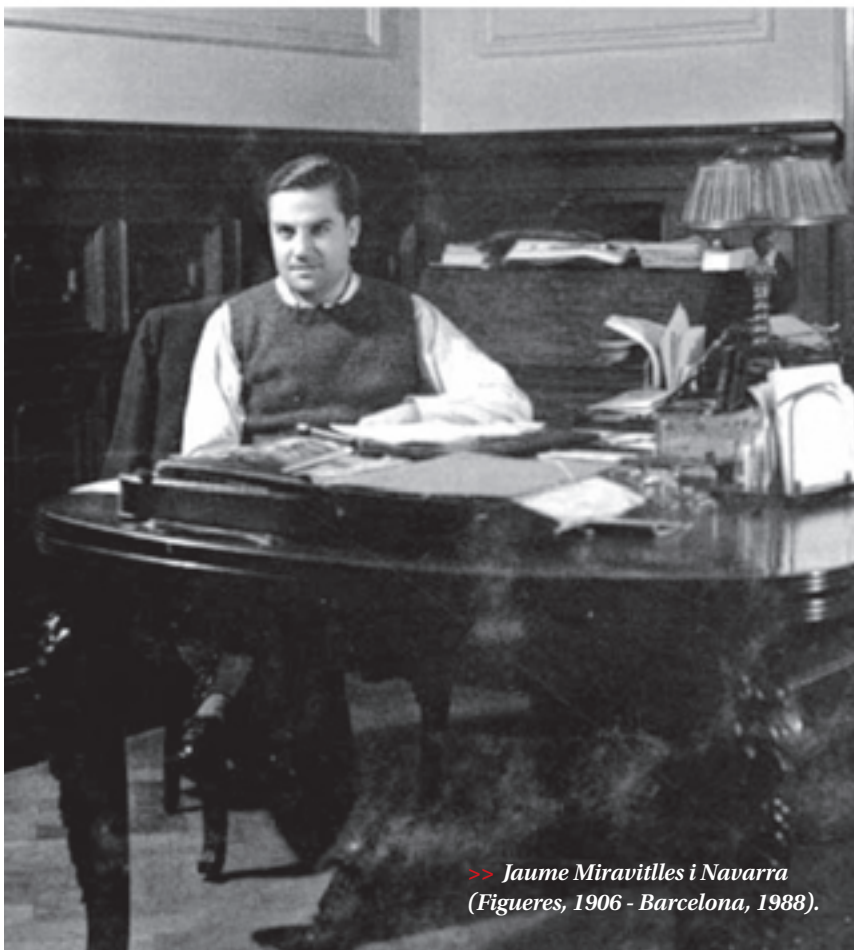
VICENÇ PAGÈS JORDÀ > TEXT

**Gent que
he conegut**
de Jaume Miravittles

MET MIRAVITLLES, UN HOME D'ACCIÓ

ARXIU SNACIONAL DE CATALUNYA

>> Jaume Miravittles i Navarra
(Figueres, 1906 - Barcelona, 1988).

Met Miravittles va néixer a Figueres el 1906 i va morir a Barcelona el 1988. Des del principi fins al final va ser un home d'acció: als vint anys va prendre part en els fets de Prats de Molló, i a partir dels cinquanta-cinc va tenir tres fills. Entremig, va participar a la pel·lícula *Un chien andalou*, va dirigir el Comissariat de Propaganda de la Generalitat durant la guerra, va fundar la productora Laya Films i, una vegada a l'exili, va continuar desenvolupant noves facetes, com ara la direcció de la revista *El Poble Català*.

Met Miravittles no va ser un escriptor de ficció, sinó que va entendre l'escriptura com una continuació de la política per altres mitjans, com un dels espais on projectar una curiositat insaciada, i també com una forma d'autobiografia. Potser per això la seva prosa és eficaç i directa, a freqüència de l'oralitat. La seva dècada més prolífica és la dels anys trenta, seguida per la dels setanta, després de tornar de l'exili. *Gent que he conegut* va obtenir el premi Josep Pla el 1979 i es va editar uns mesos després. Va ser el penúltim llibre que va publicar, seguit, el 1981, de *Més gent que he conegut*.

En el primer capítol, titulat *Quan jo era un àngel*, l'autor repassa anècdotes de la seva infantesa: ell és —ja es veu— el primer protagonista de la *Gent que he conegut*. En el pròleg, Fermí Vergés ja ens havia avisat: quan Lluís Companys va indicar a Met Miravittles el protagonisme excessiu que tenia al capdavant del Comissariat de Propaganda, ell li va respondre: «President, la propaganda ben entesa comença per un mateix». Resulta difícil esbrinar fins a quin punt la magnitud del seu ego va tenir un paper determinant en el desplegament de la seva agudesesa, de la seva independència i de la seva capacitat de treball, totes tres considerables.

El segon capítol, *Francesc Macià, el polític i l'home*, narra bàsicament el judici contra Met Miravittles arran dels fets de Prats de Molló. El tercer, *Companys a la història*, està dedicat a la correlació de forces que es va establir en els Fets d'Octubre. A aquestes altures del llibre, ja ens hem adonat que l'autor no parla tant de la gent que ha conegut com dels fets que ha viscut. Més que retrats, hi trobem les conclusions que ha extret dels esdeveniments.

El títol del quart capítol, *La tragèdia inútil, 1936-1939*, és més adequat a la manera d'escriure de Met Miravittles ja que no hi apareix cap nom propi. Com en l'anterior capítol, l'autor prefeix referir-se a personatges secundaris que van tenir un cert paper en la història que no pas als protagonistes

>> *Miravittles i Dalí fent de capellans a Un Chien Andalou (1929) de Luis Buñuel.*

oficials. En aquest apartat, val la pena recordar l'ambaixador a França que no sabia francès, i dos anarquistes. El primer, Marià Vázquez, llavors secretari general de la CNT, és potser l'únic ésser viu que s'atrevia a dir «calla, burro!» a Buenaventura Durruti. El segon és Joan Garcia Oliver, l'anarcosindicalista que va arribar a ser ministre al govern de Largo Caballero. Com a representant de la CNT-FAI en el govern, va assistir a alguna recepció oficial amb el mateix esmòquing que havia utilitzat quan era cambrer.

El cinquè capítol, *La guerra llampeç*, permet a Met Miravittles mostrar els seus coneixements sobre tàctica militar, que semblen prou consistents. El sisè, *La complexa personalitat d'Indalecio Prieto*, és l'únic que respon al títol del llibre, ja que aprofundeix en les virtuts i els defectes —personals i polítics— de qui va ser ministre de Defensa durant la guerra.

El setè capítol, *Homes del món*, podria haver constituït per si mateix un

>> *Un dels cartells editats pel Comissariat de Propaganda, en una de les llengües d'ús que li eren habituals, l'esperanto.*

llibre, però Met Miravittles l'esbandeix molt de pressa. Podríem esperar que fos més generós a l'hora de parlar de Salvador Dalí, amb qui havia estudiat

Resulta difícil esbrinar fins a quin punt la magnitud del seu ego va tenir un paper determinant en el desplegament de la seva agudesesa, independència i capacitat de treball

>> Visita d'una delegació de parlamentaris francesos a la Generalitat de Catalunya, el 4 de febrer de 1937. Entre ells, Lluís Companys, Jaume Miravittles, i Gaston Bergery, diputat del Front Popular.

a l'institut de Figueres, amb qui havia participat a la pel·lícula *L'age d'or*, i a qui va tractar regularment durant tota la vida; en canvi es limita a reproduir-ne un text, i un altre de Francesc Pujols. El mateix succeeix en el cas de Josep Pla, ja que fa poc més que citar paràgrafs dels llibres que li dediquen Fermí Vergés i Josep Martinell.

En canvi, Miravittles sembla que se sent més còmode quan s'endinsa en els aspectes més impúdics dels personatges. Així, recorda Àfrica, la noia que comandava una de les patrulles més actives durant les primeres setmanes de la guerra. Explica l'autor que, quan tornaven d'executar presumptes feixistes, Àfrica i els homes de la patrulla es lliuraven a unes orgies antològiques. Com si volgués accentuar la inversemblança del personatge, la situa després com a espia soviètica, encarregada d'intimar i, tot seguit, eliminar oficials nazis camuflats. En termes similars, es refereix a la presumpta impotència d'Eduard VIII i al suposat priapisme del rei Carol de Romania.

És un passatge ben significatiu aquell en el qual recorda com va conèixer Gaston Bergery, a la dècada dels trenta. Met Miravittles passejava per

París i va veure una gentada que volia entrar en una sala on es feia un míting d'estudiants socialistes. Es va identificar i va ser conduït a l'escenari i presentat a un dels organitzadors. Quan aquest personatge va acabar el seu discurs, va presentar Miravittles al públic i el va convidar a parlar. «En pocs minuts, vaig passar d'ésser un tafaner que es posava sobre la punta dels peus per saber el que passava en aquella immensa sala plena d'una joventut entusiasta, a constituir el centre d'atracció en un moment que resulta ésser el més espectacular i emotiu d'aquella reunió». El protagonista del passatge, ja es veu, no és pas Gaston Bergery.

Gent que he conegut ens deixa amb la sensació que l'autor podia haver anat més lluny. En les últimes pàgines, fa l'efecte que es deixa endur per anècdotes de final sorprenent, que recorden un acudit. En altres paraules, el

llibre transmet una certa precipitació: reproduïx cartes de l'autor, i fins i tot passatges d'altres llibres seus. En ocasions, però, endevinem on podria haver arribat, com quan es refereix a les característiques que tenien en comú Salvador Dalí i Josep Pla: «Molt prop d'ells, tots dos són tendres, comprensius, delicats, d'una conversa sempre viva i estimulants. A la distància mitjana, ja és diferent: Pla pot ser impertinent, i Dalí, alienat en el seu exhibicionisme. A llarga distància, al nivell de l'obra, són les dues figures catalanes més grans del nostre temps».

A l'institut de Figueres, Miravittles va tenir com a professor Gabriel Alomar, i com a companys Salvador Dalí, el filòsof Joaquim Xirau i el seu germà Antoni Xirau, que va ser director de *L'Opinió* i conseller de la Generalitat. És una llàstima que es limiti a repartir pinzellades autobiogràfiques aquí i allà en comptes de concentrar esforços en unes memòries més sistemàtiques. Només de pensar en la punta que hauria pogut treure a la relació amb els seus antics companys, se'ns fa la boca aigua.

Vicenç Pagès Jordà és escriptor.

***Gent que he conegut* ens deixa amb la sensació que l'autor podia haver anat més lluny**